

# REVISTA ORĂȘTEI

**ABONAMENTELE:**  
Pe 1 an 3 fl.; pe  $\frac{1}{2}$  an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.  
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.  
Manuscrise nu să inapoișă. — Scrisori nefrancate  
nu se primeșc.  
Abonamentele să plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:  
Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA  
Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

**INSERTIUNILE:**

Un sir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr. Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt să se trimit la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

## Tot în cauza Episcopiei dela Arad.

Episcopia română gr.-or. de Arad nu mai este vacanță: și-a primit căpătenia sa spirituală. Iosif Goldiș este Episcop de Arad, și astfel fiind, el și-a ajuns scopul mult dorit, a ajuns acea dignitate preotească, pentru care a fost gata a jertfi totul: caracter politic, reputația de Român bun, ba aproape și simțul dreptului, după-cum a dovedit înținta sa în procesul de presă al unui preot, cu un cuvânt totul, numai spre a deveni Episcop.

O bună însușire însă, care în imprejurările date a fost normativă, totuși are, anume are mâni curate.

Atotputernicul, care regulează soarta popoarelor, a dispus, că înaintașul său în Episcopia de Arad, așa numitul »energetic în acțiuni«, a desfășurat o lucrare, cu care, popor și cler din diecesă, a fost foarte nemulțamit și îndată ce Episcopul Mețianu s'a strămutat ca Archiepiscop la Sibiu, aceștia l'au ales de urmaș al său, neavând afară de el alt candidat potrivit.

Dacă Archimandritul Hamsea n'ar fi fost nepot al Metropolitului Mețianu, și ca atare n'ar fi fost unealta vilă a acestuia; și dacă peste tot n'ar fi fost așa slab precum este, apoi într'adevăr ar fi fost întrebare: că cine ar fi ajuns Episcop în Arad.

Nu simpatiilor generale, fără »faute de micun« cum zice Francezul, are să mulțumească Iosif Goldiș alegerea sa.

Alegătorii Episcopului Goldiș, și-au îndeplinit, într'un mod ce poate trece de model, datoria, de-a preface instalarea căpăteniei spirituale alese după putință grandioasă. Spre acest scop, ei n'au cruțat nici îngrijire, nici osteneală,

nici jertfe și succesul obținut a răspălit toate acestea pe deplin: sărbarea instalării a fost măreță, și a întrecut toate așteptările.

Pentru privitorul liniștit, toate aceste alaiuri, tot acest entuziasm n'au fost de cât niște forme exterioare.

Acum, după-ce a trecut instalarea, earăși reîntră realitatea în dreptul ei și cu ea deodată întrebarea: „*Quid nunc?*“

Oare corăspunde-va Episcopul Goldiș așteptărilor alegătorilor sei, așteptărilor cari cu necesitate să mișcă în două direcționi:

a) *Apărarea drepturilor bisericii contra tuturor atacurilor, vină acestea din orice parte ar veni.*

In această privință, pare- că trecutul Părintelui Episcop Goldiș nu prea tinde multe garanție alegătorilor sei, în deosebi nu față cu cei de sus, deși, în acualele grave împrejurări politice, alegătorii sei nu cer alta, decât să-și împlinească datorința după-cum îl va povetui Duchul sfânt și mintea sa luminată („Tribuna Poporului“ nr. 139 a. c.)

Numai că atâta nu este mult, și se poate cere numai dela un bărbat a caruia mâni sunt legate în privința politică.

Sigur, nici un Episcop n'are trebuință să se arunce pe arenă ca așa numit agitator și să iee parte la luptele politice; cu toate acestea însă să așteaptă dela fiecare ca să nu jertfească nici cel mai mic drept al bisericii sale și al poporului său, fie chiar și cu risicul poziției sale.

Un astfel de Episcop nu va fi nici-odată părăsit de poporul său.

Părintele Episcop Goldiș deja are ocazia de-a apăra drepturile sale ca Episcop de Arad contra mai marilor.

Metropolitul Mețianu cu puține zile înainte de instalarea lui Goldiș, a aflat

de bine a dispune ca directorul seminariului din Sibiu Dr. Roșca, să se înșină că de călugăr de către Archimandritul Hamsea, în mănăstirea Hodoș-Bodrog.

Această mănăstire însă este pe teritoriul Episcopiei de Arad și prin urmare, în scopul indicat, ar fi fost de lipsă, amăsurat prescriselor canonice, în cuvintarea Episcopului de Arad.

E adevărat, că Episcopul Goldiș a intrat în exercițiul puterii jurisdicționale numai după instalare; nu-i ertat însă să se pearză din vedere că după treacerea Episcopului Mețianu la Sibiu Archimandritul Goldiș a devenit Vicariu (Administrator) al Episcopiei de Arad.

Oare n'ar fi fost mai bine dacă și în casul acesta săr mai fi așteptat câteva zile cu călugărirea directorului Roșca, și încă cu atât mai vîrtoș cu cât această călugărire nu este în ordine și cu cât credem că ea în sine nu era atât de urgentă.

Ceea-ce este urgent e, evitarea chiar și a aparenței că Metropolitul Mețianu ar voi pe nedreptul să se ingereze în drepturile unuia dintre Episcopii sei sufragani.

b) Restaurarea ordinei, după-cum să vede fundamental zdruncinate, mai ales în administrația Episcopiei.

In această diecesă își stau față în față două partide înversunate, și tocmai pentru acest cuvînt Episcopul Goldiș are o poziție foarte grea, când vorba e de a reprezenta cu tare interesele Episcopiei față cu amîndouă parțide.

Că Episcopul Goldiș va cuprinde pe toți credincioșii săi diecesani cu aceeași dragoste; că față de toți va fi cu aceeași dreptate și că e departe de el chiar și gândul de a-și răsbuna contra adversarilor alegătorii sale, sunt cu-

vinte de sine înțelese în gura unui pasător sufletesc.

Aderenții sei zic, că Episopul Goldiș e om bland; că nu e energetic, fiind că e drept și iubește legea („Tribuna Poporului“ nr. 139 a. c.)

Acstea atribuiri însă sunt în două direcționi îngrijitoare:

1) pentru că un om energetic încă poate fi drept și

2) pentru că blândețea, deși este o podoabă pentru un Episcop, totuși înarmat numai cu ea, nu va putea duce departe, fără curând va deveni o jucărie în mâinile oamenilor intriganți, precum zilnice dovezi ne-o arată aceasta.

După cele întemplate însă, trebuie să domnească în diecesa Aradului o voință tare și neîndupăcată, ca astfel elementele răslele, cari au fost până acum în posesiunea puterii, și au condus trebile diecesei spre folosul lor, să poată fi aduse la rezon.

Pentru aceasta însă singur și numai blândețea nu este de loc suficientă.

Noi sperăm și dorim din toată inima ca Episcopul Goldiș să aibă o bună dosă de tare a voinei, lucru care în împrejurările ce actualmente domnesc în biserică noastră este pentru fiecare dintre Episcopii nostri o trebuință urgentă.

De bunul D-zeu ca Episcopul Goldiș să poată răspunde și în realitate să răspunda pe deplin așteptărilor alegătorilor sei!

Am dori însă ca frusele atât de obișnuite în viața noastră națională și bisericescă să se curme și în locul lor, de oare- ce conțin în sine germenele imoralității, să cultivăm frumoasa floare a moralității. Căci, fără de a face ceva în propriul cerc de activitate, spre stîrpirea imoralității, e numai aparentă goală și fără de preț, ori- cîte fruse amintre.

Ear' acum petrece câteva clipite de odihnă cercetându-și adâncul inimii obosite și întorcându-și gândurile-i spre morminte, ca frunzisul cel fără viață, pălit de raza caldă a soarelui. Deodată ea aude un cântec și-și întoarce capul în partea aceea. O încreștere între sprîncene destainește adâncă-i compătimire; căci prin vîzduhul liniștit tremură cântece de mort și vers jalnic cântat de un singur glas pe drumul mare al satului. E preotul care îmbrăcat în odăjdiu vine încet printre cășcioare, urmat de un băiat cu aghiasmatarul în mâni, și de prohod. In sicriu de pe năsălii e o femeie bîtrâna cu părul alb ca zăpadă, pacinică și tăcută; numai fruntea i-a rămas brăzdată de amarul anilor.

Prohodul înaintează cu umilință și cu evlavie; o singură ființă rătăcește printre mulțime în dreapta și în stânga, ducând mâna la templă ca și când ar saluta militărește, rîzând cu veselie în față fiecaruia arătându-și un șir alb de dinți, ear' ochii ei cei mari și negri privesc nepăsători la moarta din sicriu. E Chiva, e fiu- sa cea nebună, care cu moartea măsei pierde fără să-și dea seama tot ce avea ea pe lume. Hainele ei sunt zdrențe care abia o mai acoper, ear' cămașa-i desfăcută la piept i-o strînge căte o mână ce se îndură. De sub o năframă, ce de mult și-a perdit fața-i roșie, se arată în neorânduială

peru-i negru. Nimeni din mulțime nu ia seama la pașii ei rătăciți, la salutul ei milităresc și la risul ei sglobiu. Prohodul ajunge la poarta cea părăginată a bisericii pe unde trece încet înăuntru. Chiva mai rămâne afară, mai sare printre pietrile mohorite și la urmă, momita de cântecul din biserică, intră și ea. Bîtrâna din grădină se uită lung după dînsa și oftează. Ea cunoaște și-și reamintește viața acestei ființe, și luându-și carte din poală, se ridică încet, apoi în haina-i cea neagră, trece în tacere pe stratul de frunze, privind spre biserică și, întorcându-se din nou îndărăt, la locul ei de repaus sub teiu, cade ear' pe gânduri.

Că de frumoasă a fost odată Chiva, că de veselă și sănătoasă! Fața ei smedă era pîrguită ca un mândru rod de vară, și ochii ei cei frumoși străluçiau de mândrie și de diavoli; și era gureșe mare când o năcăjau flăcăii în horă. Odată unul a glumit mai mult cu dînsa și venind sara la ea acasă, i-a băut în fereastră; ea a esit afară și s'au asezat amîndoi pe prispă, și au petrecut acolo noaptea, întreagă, și apoi pe rînd în fiecare noapte, cum e dat să se întempe între cei îndrăgostiți.

Dar' eata că isbuțește răboiul și într-o zi de zădăs din luna lui August Mihai al ei

pleca cu oastea. Plânsul ei nu-l putuțineacăsa.

— Si dacă nu m'oi mai întoarce... l... zise el uitându-se la ea.

— Atunci oi muri și eu, Mihai!..

Crunta luptă dela Grivița era stîrșită, și el trimise vorbă că trăește și e sănătos. Dar după asta nu mai sosi nici o veste. Chiva vedea frunzele căzînd, vedea negurile cele mari, gerul și zăpada, — și dela el nici o solie! Si se frâmântă de grige și de groază!

Femeilor le era oprită trecerea peste Dunăre, dar' găseau ele mijloace de trecere. Chiva înjuga boii la car și zicînd că are să se duce în cărușie, o lăua închetinel pe lângă boi spre Plevna.

Cu o traistă de rufe albe pentru el, pe cap cu un bostan mare și în sin cu alte poame, ea cutreera lagărul și sănările căutând pe Mihai al ei. Si pe când în jurul ei gloantele suerau și un soldat căzu lovit de moarte, ea afă că Mihai e rănit și dus într-un spital, îerà să se stie anume unde. Rămăsese galbenă și fără de grau în apele gheoase ale sănărilor și nici că se mai gădia să se păzească de gloante. In apa de aici i-au degerat picioarele și pe urmă il lovî un glont în umăr, și zise Chivei un tovarăș de luptă, dar' nu stiu unde l-o și duse.

Ea pleca cu o povară în inimă și începù

## FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTEI“

### Fără durere.

In grădina dela Golești cad frunzele de toamnă, cad mereu prin liniștitul vîzduh. Odată, odată încă mai strălucesc poleite de soare și când mai vîi par și mai aproape de dînsul, atunciadă cad ele și mor...

In grădina dela Golești au crescut patrioți cari și-au jertfi libertatea, averea, fericirea, liniștea pentru patrie; într'insa a trăit familia patriarhală a Goleștilor, străbunii și străbunele cu măndri feciori și cu fice, și un lung și reag de nepoți.

In grădina dela Golești e tăcere, tăcere adâncă.

O bîtrâna cernită șade sub un teiu cu o carte în poală, ear' ochii ei mari și căprii se duc plini de blândețe și jale înapoi spre trecut, la acele ființe, căroră le-a închinat viața întreagă și pe care le-a îngrijit până la moarte. Ea nu se măritase. Fața-i trasă și cucernică exprimă nobilă și o luminoasă blândețe ca și a sfântului Toma din icoana lui Murillo. Viața ei este trudnică, căci pe nepoții sei orfani i-au lăsat ei în ocrotire, ear' pe sărmăni din sat și-a învățat cusături frumoase, ca să-și mai aline amara lor săracie.

**De învățatură.** Cele ce s-au petrecut Vineri în 18 August n. a. c. la Saint-Privat (Alsacia), cu ocazia desvelirii unui monument în amintirea celor căzuți în răsboi pruso-francez din 1870, le poate servi sovinștilor nostri de învățatură.

Împăratul Germaniei, în discursul său ce l'a ținut cu acel prilegiu, după ce a arătat lupta bărbătească ce au purtat-o atât ostașii prusaci cât și cei francezi, a terminat astfel:

"Voesc aşadar, ca acestei figuri să se atribue și o însemnatate generală. Ea stă pe acest câmp pătruns de sânge ca și o pază pentru toți soldații bravi căzuți aci, din ambele țări, atât ai celei franceze, cât și a celei germane; căci cu vitezie și cu eroism s-au coborit în mormânt glorioș și soldații francezi, luptându-se pentru împăratul și patria lor. Ear când standardele noastre, aceste scumpătă mărete se vor închinde dinaintea statuie de bronz și vor fălăci melancolic deasupra mormintelor iubitorilor nostri camerazi, și fălăci și deasupra mormintelor adversarilor nostri, și să le șoptească tainic, că cu o stimă plină de melancolie ne aducem aminte de morții vităi."

## Libertate, nu glumă.

Cine ar mai putea să zică, că în Ungaria nu există libertate, acela ar spune un mare neadever. Aceasta reiese cel puțin din articolul prim al lui »Bud. Hirlap« dela 22 Aug. Cetească ori-cine acel articol și se va convinge, că libertatea în Ungaria este așa de mare pentru toți, încât zeu că ar mai trebui puțin cionată din ea, căci altcum li-ar merge prea bine naționalităților nemaghiare.

Eată anume despre ce e vorba:

»Luna lui August, zice »Bud. Hirlap«, a fost luna sărbătorilor culturale din partea naționalităților.

»Inainte de asta cu două săptămâni și-a ținut adunările generale anuale societățile culturale slovacești în T. Sânt-Martin. Sâmbătă în 19 August n. Săsii au desvelit în Sibiu monumentul episcopului Teutsch, ear' Dumineacă și Luni și-au ținut societățile săsești obișnuitelor adunări generale tot în Sibiu. Dumineacă, viitoare, asociațiunea culturală a Românilor din Ungaria își va ține adunarea generală la Deva, ne mai amintind că în August n'a fost zi, în care vr'un despărțimenter al aceleia să nu-și fi ținut adunarea generală. Ear în 31 Iulie și-a ținut la Seliște adunarea generală Societatea pentru fond de teatru român.

»Resultatul tuturor acestor sărbători culturale din partea naționalităților dovedesc, că în patria noastră naționalitățile duc o viață culturală foarte viuă. Dacă ar fi adevărată acusa, că statul național maghiar este dușman culturii naționalităților, atunci aceste societăți nu și-ar putea da seamă înaintea poporului despre activitatea lor.«

Si după ce însără toate acestea, voind a da dovezi lumii despre libertatea din Unga-

ria, la urma-urmelor, tot această foie trage atenția bărbătilor de stat maghiari, că să aibă mai mult în vedere activitatea acestor societăți culturale a naționalităților, căci altcum prea se vor întări și aceasta ar fi în detrimentul statului maghiar.

Va să zică ea-și cântă și ea-și descântă.

## CORESPONDENȚA

Hunedoara, 28 August 1899.

Onorată Redacție!

Bine voiți, Vă rog, a da publicitatea următoarele:

In »Budapesti Hirlap« nr. de dtt 20 Aug. se află o notă referitoare la aniversarea zilei nașterii Maiestății Sale, în opidul Hunedoara. Se zice în notă aceasta, că Valachii din Hunedoara au folosit ocazia aniversării zilei nașterii Maiestății Sale ca demonstrație în contra ungurilor (a magyarság ellen) și spre scopul acesta au aranjat în presara zilei un concert musical în piața orașului, care să a început cu marșul național valah, ba ceva și mai mult, zice născocitorul de minciuni, ospătarul și membrul în reprezentanța orășenească Petru Moisin a iluminat fereastra și în ea a expus chipurile lui Horea și Cloșca.

Acesta e cuprinsul notiei. Afirmează, din capul locului, că parteau primă din cuprinsul acelei notițe o minciună grosolană.

Astfel stănd lucrul, oare îndrăsnește raportor să comis un atac vîndat la onoarea și buna reputație a Românilor Hunedoreni? Si cum vor putea acești pacinici cetățeni să suferă pata aceasta pe bunul lor renume? Căci e vîndat lucru că raportorul din vorbă prin cele publicate în notă menționată a intenționat ca să ne arate pe noi Români că antidiinastic, dar' mai ales că dușmani ai nației de sine alcătuitoare. E revoltător acest atac pentru noi Români, cari e fapt constatat și lucru sătul de toti, că în ce privesc dinasticismul și loialitatea față de Preagrățioasa Casă domnitoare suntem neînțrecuți de popoarele conlocuitoare. Cu deosebire însă Români din Hunedoara față de persoana Maiestății Sale poartă un respect, care poate fi asemănăt cu respectul devotat sfintilor din sfânta Scriptură. Ear în ce privește buna înțelegere cu poporul maghiar conlocutor, Români nici odată n'au provocat schimbarea bunelor relații. Tinuta politică a poporului românesc din acest opid, dacă e vorba ca să o qualifică în mod imparțial, apoi eu unul din punct de vedere național românesc, trebuie să o condamn, căci la mai multe ocasiile de-a se putea afirma naționalitatea să observat că deși a avut și poate are oameni care să-i desvoalte sentimentul național, nu e destul de accesibil pentru așa ceva: se află, cum aș zice, în primul stadiu de desvoltare în acest ram de educație. N'ar strica ca conducătorii, chemați și le desvolta acest sentiment, să pășească cu mai multă energie și fie asigurați că și în Hunedoara se poate face mult pe terenul național.

Astfel stănd lucrul în ce privește sentimentul național și loialitatea față de Tron la poporul românesc din acest opid. Pofteașă

ori-și-cine și desmintă acest lucru: il voi servii și cu dovezi, că eu am dreptate, și nu cred să fie un singur Hunedorean fie de origine naționalitate, care să-mi poată dovedi contrarul.

Intre astfel de relații trăind, cum vine un nemeric minciinos și pe calea publicității ne pone greșeală atât de urât? Îți stă mintea în loc când te cugeți la o faptă atât de îndrăsneală! Un astfel de născocitor de minciună trebuie descooperit și pedepsit în raport cu greutatea minciunilor, ce colporteză. Pata aceasta nu cade numai asupra Românilor din acest opid ci asupra întregii comunități; prin urmare, ca publicul din afară să nu dea crezîmânt acelei minciuni grosolane, reprezentanța opidului Hunedoara respective magistratul orășenesc își va face să fie un bun serviciu desmințind oficios cele raportate în nr. de dtt 20 August a. c. din »Budapesti Hirlap« la adresa Românilor din Hunedoara. Căpitänul de poliție al opidului Hunedoara, pentru restaurarea reputației atinse a cetățenilor, e rugat ca să eruze intru-cât e adevărată stirea lansată prin »Budapesti Hirlap« și să-i dea afară cu numele pe născocitorul de minciuni pentru a-l putea pedepsi în modul meritit.

Ceea-ce l'a îndemnat pe născocitorul din vorbă ca să ne pone greșeală atât de urât în ochii lunii, pe lângă îndemnul provenit din șovinismul său încarnat, a fost că s'a folosit de ocazia ce i-a oferit-o casul următor: In preseara zilei de 18 Aug. a. c., ziua aniversării nașterii Maiestății Sale, cetățeanul din Hunedoara Petru Moisin și-a iluminat și el fereastra ca și ceialaltă Hunedoare, în semn de omagiu față de persoana Preagrățioasă a Maiestății Sale Împăratului-Rege. La noi însă, mai ales cum poporația din clasa de mijloc e cam ambițioasă, așa și individul respectiv, făcând parte din această clasă, a fost îndemnat se vede de ambiționea sa ca să-și împodobească ferestrele sale mai frumos de cum să aflu împodobite ale vecinilor. Astfel în ferestrele iluminate frumos a expus și 2 icoane, celele au avut la îndemnătă: una a lui Iancu și alta a lui Horea. (Nu însă a lui Horea și Cloșca, cum susține raportorul; se vede și de aci că n'a fost în clar cu cele publicate), dar' nici de căt îndemnat de gândul ca prin decorația aceasta să demonstreze în contra cuiva; nici aminte nu i-a venit de așa ceva. A fot de-a juns ca omul numai dintre cei, cărora le place intrigă, să observe aceste icoane, și, poate din răutate față de respectivul, a denunțat casul la căpitänul de poliție, care apoi a dispus confiscarea acelor icoane. S'a făcut apoi aretare la comitetul suprem, care numai decât a denunțat casul la ministru. Si-apoi tîne-te la procese verbale luate cu bietul om, când la poliție, când la judecătoria cercuală. Atât l'au tot purtat dela Caiafa până la Pilat pe bietul om încât în cele din urmă juzii de tribunal exiști anume pentru cercetarea acestei afaceri au dispus excortarea cu 2 gendarmi la închisoare preventivă, și unde? la Deva! — Pe când scriu aceste rînduri bietul om, care, sunt sigur, numai îndemnat de ambicioză prea mare a făcut aceasta, să aflu încă tot la Deva în arest preventiv. Că ce-i se va mai întîmpla, știe Dumnezeu.

Astfel stănd casul cu Petru Moisin. Si acest

cas, cred eu, a îndemnat pe raportorul dela »Bud. Hirlap« ca în creerii lui înfierbânta să născociască o minciună atât de grobiană.

Reprezentanța orășenească și căpitänul polițial să-și facă datoria față de nerușinatul minciinos!

Dinu.

## Le mai trebuie încă ceva.

Este știut, că până de prezent pajura ungurească a fost purtată numai de honvezime, iar armata comună a purtat pe cea austriacă. Acest lucru nu le mai convine de aci înainte Maghiarilor, și astfel își sparg acum capul, cum să facă și ce să dreagă, ca Coroana să incuviințeze purtarea pajurei ungurești și de cătră armata comună, ca astfel și prin semne văzute să primească expresie dualismul și poziția de drept public a Ungariei chiar și în armata comună. Consultarea asupra acestei pretensiuni îndreptățite, scrie »K. E.«, decurge acum în cea mai mare tâcere între cercurile normative și ministerul comun de răsboi va comunica la timpul său rezultatul în această chestie delegațiunilor ca faptul să se mai ia în desbatere.

Si se poate ca Coroana să le incuviințeze și cererea aceasta precum și-a încuviințat încă multe altele, căci doar nu de geaba sunt ei susținătorii monarhiei, cum pretind a se numi.

In acest chip apoi numai limba maghiară mai trebuie introdusă și în armata comună, și purtarea pintenilor din partea pedestrașilor, ca ideea de stat unitar maghiar să ajungă să se întrepră.

## Din cercul meseriașilor.

Dela un meseriaș român din Orăștie, primim spre publicare următoarele șire:

On. Redacție!

Este de nedescris bucuria ce m'a cuprins, cînd în noul ultim al »Rev. Orăștie« cele scrise de »un meseriaș din Sibiu« despre Reuniunea-soră de-acolo.

Bucuria mi-a fost însă cu atât mai mare, cu căt am constatat, că »Reuniunea meseriașilor rom. din Sibiu« se bucură atât de mult de înființarea Reuniunii noastre, și doresc ca ambele acestea să lucreze în frățească înțelegere pentru ridicarea clasei de mijloc, care o formă noi meseriași.

Si nimic n'ar fi mai folosit pentru Reuniunea noastră, decât dacă acea dorință s'ar întrepră că mai curînd.

Căci toate întreprinderile puse la cale de membrii acelei Reuniuni, în frunte cu neobositul și zelosul ei președinte, au reușit întotdeauna peste așteptare.

Meseriașii din Sibiu când și-au propus a

să cutreare ambulanțele. O groază mare o cuprinsă vîzând fețele celor greu răniți, care nu puteau fi duși mai departe. Era aproape vesel că nu l'a găsit între aceștia.

I-se spuse că poate să fie încă în Mitșka. Si ea pleca într'acolo, trecând desculț pe pămîntul înghețat și prin negura cea rece. In Mitșka fusese, dar' il pornise mai departe, cătră Turnu-Măgurele. Ci că ar fi încă în viață, i-sau scos gloantele, i-sa tăiat un picior, dar' încolo e bine.

Si earăși pleca Chiva la drum și ajunse în Turnu-Măgurele. Orașul întreg era prefăcut într'un lazaret. Ea umbla din spital în spital, îl căuta în vre-o douăzeci, și la urma urmei găsi patul în care zăcuțe. De vre-o patru zile îl mutaseră de aici la Craiova. Ea ofta din greu și-și ridică ear' traista cu rufe. Dar' nici la Craiova nu mai era. Cu o zi mai înainte îl dusese cu trenul răniților la București. La București îl căuta ear', întrebând mereu în toate părțile. Casele cele mari, casarme și multe școli erau acum prefăcute în spitaluri. Intr'un târziu sosi pe dealul Cotroceniilor, la casarma batalionului de vînători. Aici îl afă în sfîrșit, când întreba de numele lui. Iș ceru voie ca să-l vază și să-l îngrijească, și intra sfioasă printre șirurile lungi de paturi, dusă de mâna de o cucernică călugărită, care avea la braț o betelie cu crucea roșie. O doamnă, tot cu crucea roșie, îi ești încalezindu-i:

— »E aici, dragă copilă; îl vei găsi puțin schimbă!«

Si zău, abia-l cunoșcă. Trupul ei șovă și genunchii îi tremură, când îl vîză atât de schimbă și de slăbit. El îi zimbi, dar' zimbului lui era o rînjire. O, Doamne, cum o putea să îndure ea atâtă suferință înaintea atât de oameni? Dar' zi și noapte stătu la căpătai lui ca o stâncă de peatră. La odihnă nu se mai găndia ea, cu toată călătoria-i cea lungă, și numai cu deasila lula căte ceva de mână.

Afără ostile treceau înainte necontenit prin nămolul adânc de pe drum. Erau soldați tru-diți ce veniau din fundul Rusiei. Șireaguri de răniți sosiau de pe câmp de luptă; șireaguri de Turcii prisonieri, flămînenzi, goi și desculț veniau prin mocîrlă; și earăși șireaguri de bolnavi de lingoare și aproape degerați și prăpădiți de foame umblau amețiti, căzând pradă corbilor și cănilor. Coastele lor roșii și jupoiate priviau hîdos cătră cerul acoperit cu nori de zăpadă.

Prinse se ningă. Părea că norii miloși voiau să învelească cu unul și același lîntolul atât pe prietenii cât și pe dușmani.

Din toate acestea Chiva nu vedea nimic. Ea nu vedea decât fața lui Mihai, care zăcea răbdător în suferințe grele și care, întrebăt de starea lui, răspundea în totdeauna căcăzătă lîntolul și lîntolul. Apoi, molcom îi povestia ei despre chipul cum i-au tăiat o ju-

mătate de picior, cum să-întâmplat de nu-i au dat de ajuns cloroform și ce cumplite chinuri a suferit; ear' pe ea o năpădială lacramile, șiroi pe obraz, lacrami care erau o alinare pentru Mihai.

I-se spuse că Mihai va scăpa, că nu va muri. Inima ei tremura de bucurie de nici nu mai putea grăbi. Dar' când îl vîză pentru întâia dată rănilor, se făcă albă ca păretele. Il dădu un strop de vin și i-se spuse că nu-i nimic, că-i va trece și că se va vindeca numai să-i dea căte o lingură de doftorie când va avea junghii prea mari, ca să-l îngrijească. Mihai povestia de Grivița, îi arăta decorația, și deși Chivei îi pricinuia frică și durere, totuși ea îl asculta cu drag, când cu buzele lui pale de zugrăvia fapte de viteaz. Trei gloante îi au găurit pălăria și nici pérul nu i-l au atins. »Vezi dragă că așa a vrut bunul Dumnezeu și că am mai avut zile!« și zise Mihai...

Dar' veni o noapte mai grea pentru Mihai. Se plângea de dureri mari la umăr și la picior. »Dupa 24 ceasuri era să fiu înlocuit, căci îmi degeraseră picioarele și tocmai atunci mă nimeriră gloantele. Vai.. Nu m' pot face să adorm!«

Ea puse mănu de grabă pe-o sticlă cu leacuri și în lumina cea slabă a opaiului îi turna o lingură mare întreagă, stând tăcută lângă dênsul, după cum i-se spuse, ca să-l poată adormi. Deodată însă el încep să se

tânguiască că simte dureri, și față i-se schimbă grozav. Si îl durea tot mai tare, încât răsuflarea îi trecu într'un hârcăit. Inspăimântată, Chiva fugă la o călugărită ce dormea într-un colț și o trezi. In urmă deșteptă pe doctorul de asistență, rugându-l ca pe Dumnezeu să vină, căci cu Mihai e greu. Doctorul vîză pe bolnav și strigă cătră Chiva răstă:

— Din ce doftorie i-ai dat?

— Din asta, îi arăta ea sticla

alege de președinte al Reuniunii lor, pe dl Victor Tordășanu, crezând a afla în persoana d-sale un zelos sprințitor și conducător al afacerilor meseriașilor, nu s-au înșela, ba alegera lor a întrecut toate așteptările. Căci progresul ce acea Reuniune l-a făcut în decurs de abia 3 ani de zile de când dl Tordășanu stă în fruntea ei, nu se poate afla la alte Reuniuni de acest fel.

D-sa a dovedit îndestul, că n'a primit conducerea acelei reuniuni numai pentru a-și face titlu de onoare, ci în prima linie a primit-o, fiindcă i-a stat la inimă prosperarea aceleia și s'a pus astfel cu trup și suflet pentru a face tot ce-i stă în putință, ca să o ridice la vaza ce i-se cuvine și pentru că membrii ei să atragă nu numai atenția altor meseriași asupra ei, ci chiar a inteligenței române, precum și a străinilor.

Nu mă îndoesc, că cu multe greutăți va fi fost nevoie să se lupte și multe neplăceri va fi trebuit să indure până a aduce-o la starea în care se află. Să tocmai în aceasta residă activitatea de fer ce a desvoltat-o dl Tordășanu, pentru că nimic să nu-i lipsască acelei Reuniuni, de a fi de model și altora de felul ei.

Este deci și datorința noastră, a meseriașilor români din Orăștie, și în prima linie a președintelui nostru dl Vasile Domșa, că să ne nisuum din toate puterile a căuta mijloacele de lipsă, prin care și Reuniunea noastră să devină cu timpul o adeverătă soră a celei din Sibiu. Să aceasta o vom ajunge cu atât mai ușor, cu cât frații meseriași din Sibiu ne întind mâna de ajutor în această lucrare a noastră.

Inainte deci cu toții, și nimic nu ne va putea împedeca pentru realizarea scopului ce ne-am propus.

—u.

## O distinsă binefăcătoare.

Donațiunile făcute de distinsa literată Constanța de Dunca-Schiau întru amintirea neuitatului său soț Antoniu Schiau, unul dintre cei mai distinși Români și a represei sale fice Alma Merritt sunt aceste: I. Muzeului național din București un medalion cu Sfântul George cum străpunge bălaurul, din veacul al 16-lea; un obiect de artă din Transilvania de mare preț. II. Pinacoteca din București: un portret de artistul Grigorescu și două de artistul Stănescu. III. Academia române: medalia de aur, ce a obținut la Paris d-na Schiau în 1862 pentru scrieri literare și 38 documente autografe de mare preț istoric. IV. Ateneul român: o canapea și 3 scaneve vechi florentine. Un panou, pictură d-nei Alma de Dunca-Schiau m. Merritt și o perină brodată, și pictură artistică tot de d-sa. Geniul creator a celei mai frumoase și culte femei atât de bine să reoglindească în aceste 2 bucăți. În concertul internațional a saloanelor din Bpesta și Nizza Alma a fost cea mai frumoasă, cultă și sărbătorită femeie. Cruda soarte a luat-o dintre cei vii în floarea vieții.

un pat la altul se uita în fața fiecărui zîndu-le: Mihai! Mihai! Era unicul cuvînt ce-l mai săia rost. Toate celealte erau sterse din amintirea ei, și chiar și numele lui îl rostia acum tot mai rar.

Niște oameni cărora li-se făcă milă o aduseră la Golești. Când o vîză maică sa că vine, plânsă cu hohot, în vreme ce Chiva zimbă și tăcea. Ea gustase toate suferințele din lume în acele trei ceasuri de crizime. Gândurile ei nu le-a aflat nimeni, ele au rămas taină adâncă pentru vecie...

Bîtrâna singuratică din grădină gândeau la toate acestea, când eată că ea și prohodul din biserică și-și lua drumul spre întîrим. Chiva săltă surizînd în jurul mormîntului deschis și cu ochii ei mari și ștersi pri-vește în groapă, unde coborau acum pe aceea care-i fusese sprințitor din urmă și tot ce mai avusese în viață. Apoi ea se strecoară printre lume, salută militarește și aleargă că și spre sat, trecând pe lângă grădina, în care tot mai cad frunzele în tacere și razele strălucesc deasupra capului celei sfinte și surgătoare bîtrâne.

Carmen Sylva.

(Familia)

Au apărut: „Geografie“ și „Istoria universală“ pentru scoalele civile superioare de fete, pe baza planului de învățămînt din 1887. Cea dintâi ed. V., ear' cea din urmă ed. VI. Traducere de I. Popovici.

Azi zace pe termurile mării lângă New-York, într-un splendid mausoleu familiar. V. Societății „Petru Maior“ din Bpesta: valoroasa bibliotecă de peste 150 volume a neuitatului său soț Antoniu Schiau. Amicul și protecțorul tinerimii academice și după moarte rămâne neperitor ca și eminentul jurist și apărător cu tragere de inimă către popor, care a sters aproape 50,000 procese vechi erariale din cără teranului nostru. A tăcut și — făcut toată viața acest fruntaș român: să-ł urmări și să-ł binecuvîntă amintirea. Societății academice a mai dăruit d-na Schiau și multe mobile. VI. Internatul român de fete din Cernăuți: Prețioasa bibliotecă de aproape 300 vol. și colecționea de muzicalie a d-nei Alma de Dunca-Schiau m. Merritt. VII. Spitalului de copii din Bpesta: albutele de masă, trusoul și păpușile fetitei Alma. VIII. Biblioteca Asthor din New-York s'a trimis operele lui George Barițiu și ale d-nei Schiau cu indegetarea scrisă în limba engleză, că acele cărți sunt scrise într-o limbă latină, în limba română, al cărui popor de peste 12 milioane rîvnă este mare viitor. Șepte milioane din el formează tinérul regat al României. IX. Bisericii române din Deva: mai multe exemplare premii de copii din operele sale. Trei draperii deasupra ușilor altarului, o candelă de porcelan Alt-Wien, o iconiță a Maicii Domnului și mai multe pânzături fine. Ar fi frumos, ca creștinescul obicei românesc de a face daruri întru amintirea iubitorilor reposați să afle numărători urmări în familiile fruntașilor nostri. Câte obiecte de artă și lucruri de valoare să perd în urma moștenitorilor de multe ori necunoscători, pe când instituțiunile culturale ale noastre sunt cele mai îndreptățite și chiamate păzitoare vecinice a artelor și științelor. X.

## CONCURS

Dela »Asociația pentru literatura română și cultura poporului român«, conform conducerii Nr. 184 din 3 August a. c. cu începutul anului școlar 1899—1900 sunt de conferit următoarele stipendii:

1. Un stipendiu de 50 fl. pe an din fundația »Dobâca«, destinat pentru un gimnasișt născut în tostul comitat al Dobâcei.

2. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundația »I. Roman«, destinat pentru studenți de gimnasiu ori școală reală.

3. Un stipendiu de 60 fl. pe an din fundația »Marinovici«, pentru studenți de gimnasiu ori școală reală.

Cererile pentru aceste stipendii au să se înainteze comitetului central al Asociației în Sibiu (Strada Morii nr. 8) până la 5 Septembrie st. n. a. c., provăzute cu următoarele documente:

- a) atestat de botez;
- b) testimoniu școlar pe anul 1898—99;
- c) atestat de paupertate.

Cererile intrate după termin nu se vor considera.

Din ședința comitetului central al »Asociației pentru literatura română și cultura poporului român«, ținută în Sibiu la 3 August 1899.

Suluițiu.

Dr. Beu,

secr. II.

## Pro domo.

Așa se vede, că dl Branga nu voește să lase nici umbră de bănuială despre d-sa, că ar fi îndemnat coriștii să nu iee parte la petrecerea meseriașilor români din 16 Iulie n. a. c. Drept aceea publică în noul ultim al »Telegrafului Român« »O întîmpinare«, în care nu mai cearcă a se scusa pe sine, ci acușă redacția noastră, că n'a voit să-ł publice declaratiunile date de coriștii d-sale, prin cari accea il desvinovăția. Iar sta cu mult mai bine dlui Branga, dacă nu ar fi așa de reușitos, căci noi dești nu i-am publicat declaratiunile ce ni-le-a trimis în întregime, totuși am declarat categoric, că le-am primit și le dăm crezément, cu adausul că am mai primit încă una, dela un membru arangiator al petrecerii, care încă susține cele zise despre coriștul dlui Branga, și așa nu putem statori, pe care parte se află adevărat. Căci de-acolo, că declaratiunile ce ni-le-a trimis d-sa au fost subscrise de mai mulți, ear' care am primit-o noi, numai de unul, nu urmează că acesta din urmă nu poate avea dreptate.

Dl Branga voește însă cu orice preț că să se răfuească cu noi, din ce motive numai d-sa o știe. Aceasta însă nu o va ajunge, căci nu suntem aplicăți a ne răsuflu cu nimeni, și indeosebi nu cu oameni de aceia, cari una zic și alta fac.

Ceea-ce ne surprinde însă mai mult din întîmpinarea dlui Branga publicată în »Telegraful Român«, este introducerea aceleia prenumi și adausul, făcut de un membru al redacției, care, așa se vede, publică cu o vîndită satisfacție machinirea dlui Branga față de redacționea noastră.

Dacă nu am ști, că respectivul membru este un sincer amic al dlui Branga, poate că am avea mai multe de zis, așa însă le dăm curs liber să-ł și verse veninul asupra noastră, căci acesta le este scopul.

Vorba este, că va fi făcut și dl Branga în viață sa vre-un bine aceluia membru al redacției, și acum acela la rîndul seu încă trebuie să-ł apere.

Imprumutul, împrumut așteaptă!

Sapienti sat!

Red.

## NOUTĂȚI

**Scoala industrială din Orăștie** a fost cercetată anul acesta de 159 elevi, dintre cari 78 au fost Români. Ca învățători la această scoală, au funcționat și dñii înv. români Constantin Baicu, care a propus limba maghiară în cetire și scriere în clasa de pregătire, și Ioan Branga, care a propus tot în acea clasă aritmica și cetul. Religia a fost propusă la România gr.-cat. de cără dl protopop local Iuliu Rațiu, ear' la cei gr.-or. de cără dl înv. Ioan Dobre. Premiați au fost cu total 69 de elevi, dintre cari 50 pentru diferite obiecte ce au pregătit pentru examen, 15 pentru progresele făcute în toate studiile și 4 pentru desemn. Între cei 69 elevi premiați 27 au fost români.

**Stipendii.** La consistorul archidiocesan gr.-cat. din Blaj sunt de conferit două stipendii de căte 400 fl., cinci de căte 100 fl., și două de căte 60 fl. din fundația Suljand; un stipendiu de 300 fl. și trei de căte 50 fl. din fund. Vancea; unul de 100 fl. și unul de 50 fl. din fund. Cipariu; două de căte 100 fl. din fund. David br. Urs; patru de căte 60 fl. și trei de căte 40 fl. din fund. Alutan; două de căte 33 fl. 75 cr. din fund. Chirilă; unul de 40 fl. din fund. Partenie Moldovan; unul de 40 fl. din fund. Cercul Orăștiei; unul de 315 fl., unul de 100 fl., patru de căte 84 fl. și trei de căte 63 fl. din fund. Ramonfană și unul de 70 fl. din fund. Vajda, destinate pentru studenți de universitate, gimnasiu și preparandie. Termin de concurs 8 Septembrie.

**Al 13-lea ajutor al „Reuniunii rom. de înmormântare“ din Orăștie** a fost dat membrui Maria Lazărescu. Urmașii ei au primit 48 fl. 50 cr.

**DLUI IOAN DOBRE**, cleric abs. din Zernești, care a funcționat un an de zile ca înv. la scoala capitală română gr.-or. din Orăștie, i-a votat de cără consistorul archidiocesan din Sibiu, un stipendiu de 500 fl. din fundația »Moga«, pentru a-și urma studiile la vre-o universitate din patrie ori străinătate.

**Anunț școlar.** Aducem la cunoștința on. public, că înscrierile la școală superioară de fete cu internat în Arad și împreună cu cursuri preparandiale pentru candidații de învățătoare, se vor efectua în 1—4 Septembrie, ear' prelegerile se vor începe în 5 Septembrie st. n.

Taxa de înscriere este 2 fl., ear' taxa de întreținere pentru elevile interne 160 fl. la an. Elevele externe solvesc didactru 20 fl., ear' preparandele externe 40 fl. la an.

Pentru instrucția la pian, 3 ore la săptămâna, se solvește 5 fl. la lună. Toate solvările se fac anticipative. La înscriere se prețin: extras de botez și testimoniu de pe clasa absolvată.

La această scoală funcționează cinci profesori seminariali și două profesore.

Deslușiri mai detaliate se pot cere dela direcționea școalei, strada Deák-Ferencz nr. 27.

Arad, în 1 August st. v. 1899.

## Direcționea

școalei de fete cu internat.

**Avansări în armată.** Din prilejul zilei naționale a M. Sale Francisc Iosif au fost înaintați la rangul de locotenent Români: Emil Marian, reg. de inf. 73 și Albert Boda, reg. 76, elevi absolvenți ai Academiei militare Teziane; la gradul de locotenitor de oficeri elevii școalelor de cadeți Traian Radu, reg. bosniac nr. 1, Leo Paica, reg. 48, George Viciu, reg. 45, Julian Radu, reg. 91, Sabin Bancu, reg. 44, Rudolf Anton, reg. 43, Stefan Milea, reg. 83, Amos Pop, reg. 4, Sabin Târzu, reg. 43, Mihail Stoica, reg. 4, Coloman Demeter, reg. 69, Ambroșiu Păcurariu, reg. 33, Aureliu Suciu, reg. 60, ear' la artilerie Ioan Maniu, reg. div. 17.

**Cununie.** Dl Dr. Ioan Stroia, profesor seminarial în Sibiu și d-șoara Maria Veturiu Ivan își vor sărba cununia lor la 16/28 Sept. a. c., la 4 ore d. a. în biserică gr.-or. din Gurăușului.

— Dl Iuliu Popovici, comptabil de bancă în Seghedin, și-a sărbătorit cununia cu d-șoara Kutasi Ilona, fizică editorului de ziar deacolo, Kutasi Imre, Duminecă în 20 n. l. c.

— Dl Stan S. Tincu și d-șoara Maria Petrescu, ambii din Rășinari, stabiliți în România, își vor sărba cununia Duminecă la 15/27 August a. c. în Giurgiu.

Le dorim fericire!

**Monumentul episcopalui Teutsch** a fost desvelit Sâmbăta trecută la Sibiu. Germania încă a trimis cățiva reprezentanți la această sărbătoare.

**Hymen.** Dl Emanuil Suiaga, teolog abs. din Lăpușnic, și-a încredințat de fizore soție pe d-șoara Lucreția Ghila, fizică preotului și înv. George Ghila din Deva.

**Concert.** Reuniunea rom. de cântări din Bistriță va aranja în 29 August n. a. c. un Concert împreună cu reprezentanțe teatrale și joc, în sala cea mare din Geverbe-verein. Venitul curat este destinat în favorul fondului Reuniunii.

**Mica impletitoare.** Foile italiene aduc următoarea istorioare: Ducându-se Regina Italiei la preumbilare într-un suburbii al Romei, a întâlnit o mică copilă frumoasă, pe care a chemat-o la sine și a întrebăt-o: »Stii tu și coase și implete, micuța mea?« — Da, a răspuns copila, eu pot impleti ciorapi. — Mă cunoști tu? — Cum să nu, sunteți Regina. — Împletește-mi odată o păreche de ciorapi și mi-i trimite la reședință. — După cîteva zile copila a gătit ciorapi și i-a trimis Reginei. Regina în schimb i-a trimis altă păreche de ciorapi, dintre care pe unul l-a umplut cu bomboane, ear' pe celalalt cu bani. În ziua următoare Regina a primit însă din partea copilei următoarea scrisoare: »Signora, cadoul D-Voastre mi-a causat durere mare: banii i-a luat tatăl meu, ear' bomboanele le-a măncat frate-meu, și ciorapii vrea să-ł imbrace mama.«

**Teara centenarilor este Serbia.** Pe o populație mai mică de 1,300.000 locuitori se vin 575 de centenari. În Islanda sunt 578, în Spania 401, în Anglia 192, în Germania 78, Norvegia 23, Suedia 20 și Danemarca 2.

**50 de copii căzuți de pe un coperis.** Din Miskolc se scrie, că vre-o 50 de copii s-au suiat pe coperisul unei case, ca să se uite la producțunile ce se dădeau într-un circ. Fiind coperisul casei cam slab, s'a prăbușit cu ei, rănit grav pe mai mulți însă.

## FEL DE FEL

O văduvă tinere (3 zile după înmormântarea soțului seu cătră o prietenă): »Ah, el a fost așa un om de bun, încât nu-l pot încă uită!\*

Un domn cătră visiul seu:

— Ioane, ești numai de-o zi la mine și te-ai și îmbetă.

— Vizitul: Mă rog, Dle, betia mi-a rămas în cap încă din slujba cea veche.

**Clubul "13".** Adeseori auzim vorbindu-se, că nrul 13 este număr nenorocos. Nainte de astă cu 13 ani, s'a înființat în metropola germană o societate, sub numele de »Clubul 13«, pentru că se convingă de este adeverat, că nrul 13 este nenorocos. Ca membri s'au înscris în 13 Iulie 1886 13 însă. În 13 Iulie a. c., împlinindu-se 13 ani dela înființarea clubului, președintele lui, dând o dare de seamă despre cele întemplete în decursul acelor 13 ani, a constatat, că toți membrii se află încă în viață și încă în împrejurări îmburătoare. Ba au ajuns cu toții la credință, că ei în cei 13 ani au fost foarte cu noroc. Doi dintr'însii s'au putut bucura că D-zeu i-a înzestrat cu 13 copii. Așadar nimic rău nu s'a întemplat la nici unul. Astfel convingându-se, că credința despre nrul 13 că ar fi nenorocos este neîntemeiată, au hotărât ca să desființeze societatea. După un dinu de adio, al cărui meniu a constat din 13 specii, s'au despărțit unii de alții.

## AMICITIE — DISTRACȚIE

**Eram.** — Eram și eu odată, june cu blonde plete, și-mi stătea surată, gândul tot căm la fete. Să or pe toate le-aveam dragi, ori numai căte una? Stii vorba: une-ori pentru fragi și frunza-ți par bună.

La urma urmei mi-am ales: boboc din grădiniță, nu știi de știi, de-ai înțeles, că tu ești... tu, puicuță!

Dar' dacă te-ai tot supără, eu tot nu-ți es încale, doar' vei cunoaște firera mea, ca și eu pe-a matale.

E prea târziu, N. e. om! Unde pribegiești, de unde ai răsărit? Stii datorzei două anonime, dar' n'ai frica, nu ti-le plătesc.

Cunosc melodia ce se acompaniază cu vulturul unei cascade, dar' n'am cântat-o de atunci,

Mi-am adus-o acum în minte.

N'ai să vezi pe Surorile?

Ghici?

## Dare de seamă și mulțumită publică.

Pentru biserică din Petroșeni, au mai incurat ulterior următoarele sume, dela următorii dni: Luis Ciuci, farmacist în Lupeni 5 fl., familia — 5 fl., Baia Victoria prin dl Erdély 5 fl., G. Florian, mag. post. 2 fl., Sîr. Chirca, proprie în Hunedoara 10 fl., Amalia Dima 5 fl., G. Dănilă 3 fl., Alexandru Dima, Nicolae Muntean, insp. căte 2 fl., G. Oprea, paroch, Alexandru Rimbaș, Toma Mihuțiu, Laur Bersan, Ioan Tat, Constantin Dima, Keler Veronica, născ. Muntean, Anica Muntean născ. Dima, Petru Moisin, Catarina Moisin, Arimie Muntean, Nicolae Macrea, contabil, toți din Hunedoara, căte 1 fl. Ioan Irimie, par. în Mestecăń 5 fl. 10 cr., Zacharie Muntean, paroch în Sălașul-sup. 5 fl. 40 cr., Nic. Meteș, paroch în Herțegani 7 fl. 90 cr., Ioan Găzdău, par. în Homorod 3 fl. 65 cr., Rom. Iacob, par. în Gurasada 2 fl. 20 cr., Nic. Ciocan, par. în Valea-Sângeorgiului 1 fl. 80 cr., Petru Preda, înv. în Petrila, Geras. Olariu, par. în Bacalău, G. Rein, par. în Nadăștia-int., Iosif Suciu, par. în Alun căte 1 fl.

Comuna noastră bisericească aduce pe aseastă cale mulțumita și recunoștința sa profundă Domnilor mai sus amintiți pentru binefacerea săvârșită în scopul bisericii noastre din Petroșeni, care cu ajutorul lui D-zeu acum este cu desăvârșire terminată în ce privește edificiul.

Petroșeni, în 4 August 1899.

Avram Stanca,  
paroch.

## Bibliografie.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcție“ de Alfred Kormos. Traducere de Constantin Popp, funcționar la centrala institutului de credit și de economii »Albină«, Sibiu, tiparul tipografiei archidiocesane 1899. Această carte este foarte folosită pentru că ce se interesează de băncile noastre și mai ales pentru membrii din direcție, pentru că este destinată în special. Prețul unui ex 1 fl.

50 cr. plus 10 cr. porto. Se poate cere și dela traducător din Sibiu.

**"Pribag".** Nori de sum — Hașiș — Murmur de isvoare — de Ioan Iosif Sceopul redactor la foaia umoristică »Vulturul« este titlul unei broșuri apărută de curând în Oradea-mare. Prețul 75 cr. plus 5 cr. porto. Are o extindere de 84 pagini. Tiparul este curat și ceteț. Editura autorului. Doritorii a o avea se pot adresa și la librăria H. Graef în Orăștie. Broșura cuprinde mai ales aducerile aminte din viața de student a autorului. E scrisă cu mult umor. O recomandăm cu căldură cetitorilor nostri.

**"Almanachul tipografic".** Pe anul 1899, a apărut zilele trecute. Este o lucrare de artă și în același timp una dintre cele mai interesante. Edat de dl George Filip, tipograf. »Almanachul« e tipărit în institutul de arte grafice »Minerva« din București. Proprietarii dñi Filip, Moroianu, Popovici și Tălășescu și cuprind, pe lângă o bogată materie specialistă, informații despre toate societățile tipografice din lume, adresele tipografilor, turnătorilor de litere, zincografilor, xilografilor, gravorilor, depourilor de hârtie, fabricanților de cartonage, legătorilor de cărți, librărilor, fotografilor și ziarelor din țară, precum și câteva admirabile fotocromotipografii în culori. »Almanachul«, fumos legat în pânză, costă numai 75 cr.

A apărut în »Biblioteca noastră«: **"Poftă bună!"** Certe de bucate, de Zotti Hodos. Atragem atenționea cetitorilor asupra acestei cărți, care conține sub 420 de numere peste sase sute de rețete, și anume cele mai bune rețete din bucătăria practică și modernă. Această carte de bucate se poate întrebui în ori-ce gospodărie românească. Cartea cuprinde atât rețetele bucătelor celor mai simple cât și rețete de bucate mai complicate și adecație.

Supe și Ciorbe — Assiette — Rasoluri — Sosuri — Legume — Fripturi — Garnituri — Salate — Prăjitură — Torte — Coșefuri și Bomboane — Cremuri și Parfurei — Inghețate — Dulceturi și Compoturi — Diferite beuturi etc.

O recomandăm cu toată căldura d-nelor române.

Prețul unei broșuri 70 cr. plus 5 cr. porto.

Se poate căpăta și la institutul »Minerva« în Orăștie.

A apărut: »**Marsul studenților**« din Brașov pentru pian, de Iustin Cl. Juga. Se poate procura dela librăria Ciurcu din Brașov ori dela autor (I. Cl. Juga, Gherla) cu prețul de 50 cr. plus 3 cr. porto postal. Studenții din Brașov îl pot căpăta cu prețul de jumătate dacă se adresează direct la autor.

Pentru redacție responsabil: Petru P. Barbu.

Nr. 423—1899. (578) 1—3

## Licități.

In sensul decisiunii Consistoriale din 6 Februarie 1899 Nr. 415 Ep. lemnele de brad de pe muntele »Văcăria« pe teritorul comunei Câmpul-lui-Neag, în comitatul Hunedoarei, care se vin ca parte a bisericii gr.-or. din Galați (Urez) ca porțiune canonica, adecă jumătate din complexul comun cu biserica gr.-cat. de 1091 jugăre pădure, după cum se află indusă în cărțile funduare Nr. 138 A + 1, să vând spre tăiere și exploatare prin licitație publică cu prețul de strigare de 1800 florini plus oferentului, care se va fițea în 1/13 Septembrie a. c. la 10 ore înainte de ameazi în Galați.

Se vor licita numai lemnele de brad, eără cele de fag ori de alt soi de pe acel teritoriu, folosirea păsunatului sub tot timpul tăierii și exploatarii lemnelor rămâne în dreptul neșirbit al credincioșilor după usul de până acum. Fiecare licitant va depune un vadiu de 200 fl. v. a. Concesiunea dela silvicultor sau dela locul competent pentru tăierea lemnelor rămâne în sarcina și speselor cum-părătorului.

Despre condițiunile mai detaliate ale vânzării se pot trage informații dela subsemnatul oficiu.

Hețeg, în 10 August 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Hețegului.

**Tit V. Gheaja,**

protopreb. gr.-or.

## De vînzare.

Casa nr. 393 din str. mare a pieclarilor din Orăștie, constătoare din 3 chilii de locuit, culină și pivniță se vinde din mâna liberă. Informații mai de aproape se dau prin

(576) 1—1

Nicolau Bârsan, preot.

## Avis!

(575)

Prin aceasta rog pe toți producenții de poame, ca să binevoiească a-mi face cunoscută cantitatea și calitatea poamelor ce le posed spre vînzare. Anume poame de desert (de masă) poame scuturate ori căzute.

Alexandru Simon,  
exportor și fabricant de conserve  
în D E V A.

## Un învățăcel

din casă bună se primește în prăvălia de băcănie, ferărie și coloniale a lui Iosif Onițiu în Szászsebes. (574) 2—3

## ION LAZAROIU

(577) negustor în Orăștie (Szászváros)

Atragh binevoitoarea luare amintea asupra prăvăliei mele bogat provăzută cu tot felul de MARFĂ DE MANUFACTURĂ pentru trebuințele de casă, și anume:

BUMBAC DE BĂTUT și ATĂ DE URZIT, aduse din cele mai bune fabrici, ARNICURI DE CUSUT SI DE URZIT, în toate fețele; PÂNZĂ, BRĒURI, SERPARÉE cusute cu flori și fir, etc. etc.

Totodată aduc la cunoștința celor ce au trebuință, că pregătesc în timp scurt și cu preț moderat

## Haine de călușeri

pe cari le vînd, le dau în folosință, ori, la cerere, le fac anume.

## „Minerva“ inst. tipogr., societate pe acții

în Orăștie (Szászváros)

Opuri  
Bilete de log.  
Broșuri  
Circulare  
Bil. de vizită  
Invitații  
Bilanțuri  
Acții  
Cap. de epist.  
Plăcăci  
Ord. de dans  
Adrese  
Compturi  
Note  
Preț-Curent,  
Anunțuri  
Registre  
Imprimeate  
Couverte  
Bilete de cun.  
Etc. etc.

## Instițutul Tipografic

„Minerva“

pe lângă că efectuește ori-ce coman-de repede și cu prețuri mode-rate, se îngrijeste totodată ca toate acelea să fie estetic lucrate și fără erori.

Până de prezent se bucură de sprig-nul celor mai îndepărtate orașe. Dovadă aceasta despre promptitudinea și acuratețea cu care efectuește ori-ce lucrare.

Ca unică tipografie românească în acest mare comitat, se roagă de bine-vitorul sprinț al celorlalte institu-te românești, precum și al priușilor.